

AFRIKA NI IZJEMA

Na drugem mestu objavljamo poročilo o položaju v Kolweziju in Katangi po akciji francoskih in belgijskih letalskih oddelkov. Na žalost smo odvisni kot vsa svetovna javnost samo od teh pičlih in fragmentarnih vesti, ki jih pošiljajo dopisniki nekaterih agencij in zahodnih listov iz Katange ali celo samo iz zairskega glavnega mesta Kinshaze. Iz njih zvemo samo o mrtvih in ranjenih, o bojih in požigih, o okrutnostih in ropanju v Katangi, ničesar pa o pravih vzrokih in posledicah te nove tragedije v Afriki, ki pa je v bistvu samo nadaljevanje že dolgega spora o Katangi, ki se je začel že pred skoro dvema desetletjema in ki je spet le eno od žarišč vedno novih narodnostnih in rasnih spopadov, ki pretresajo Afriko od enega konca do drugega. Zelo verjetno si tudi evropski in ameriški dopisniki na kraju samem niso na jasnem, za kaj gre. Vidijo samo posledice, ne pa vzrokov.

Tisto, kar se dogaja v Katangi, pa tudi tisto, kar se je nedavno odigravalo na takomenovanem Afriskem Rogu ter se danes odigrava v Eritreji, v bivši španski Sahari ali v Čadu, so samo najvidnejše posledice velikih politiznih napak, ki jih je Zahod napravil v Afriki, ko jo je cinično zapustil in prepustil sami sebi, ko se je začelo kazati, da bi mogle afriške kolonije v bodoče precej več stati, kot pa bi prinašale dobička. Namesto da bi si bile bivše kolonialne sile prevzele odgovornost, da postopno uvedejo afriška ljudstva v neodvisno življenje, prej pa pravično, na etnični in gospodarsko pametni osnovi rešijo tleče narodnostne in gospodarsko-socialne probleme, so se na vrat na nos umaknile, da bi si prihranile nove stroške in sitnosti. Toda za seboj so pustile kaos, ki so ga povzročile kolonialne administracije s svojim samovoljnim in bedastim načrtovanjem mej z ravnalom in šestilom po zemljevidih namesto upoštevajoč geografsko, narodnostno in jezikovno stvarnost celine. Predstavljajmo si, kako bi bilo, če bi kakšne »kolonialne sile« s kake druge celine načrtavale meje v Evropi le na zemljevidu, brez ozira na narode. To se je zgodilo v Afriki. In tisto, kar se dogaja v Kolweziju, v Eritreji, na Rogu in drugod, je posledica cinizma in nesposobnosti evropskega kolonializma, ko je »likvidiral« svoje afriške posesti.

Katanga je bila izrazita in jasno izražena etnična in gospodarska enota sredi afriške celine, ena gospodarsko in socialno najnaprednejših v Afriki sploh, ko je Belgija likvidirala svoj afriški imperij. Toda namesto da bi bili Belgijci dovolili Katangi, da

(Dalje na 7. strani)

ZAKAJ SMO ZA Slovensko skupnost

V deželi Furlaniji - Julijski krajini se politične stranke živahno pripravljajo na volitve, ki bodo 25. in 26. junija. Gre za deželne volitve, se pravi za izvolitev novega deželnega sveta, in za volitve v nekaterih občinah ter v goriški pokrajini.

Kot vsake volitve, bodo tudi bližnje resna preizkušnja za posamezne stranke in gibanja, a bodo hkrati priložnost za izpričanje demokratične zavesti in politične zrelosti. Slednje nalašč poudarjamo, ker imamo vtis, da tudi nekateri naši ljudje postajajo ujetniki miselnosti, ki je še kar razširjena med italijanskim večinskim narodom, češ da je politika v bistvu nekaj umazanege, stalen prepir, če že ne zdraharstvo, oziroma lov za osebnimi koristmi, čemur se »poštenjaki« izogibajo. Res je sicer, da je politično življenje — kot sicer vsaka človekova dejavnost — prepleteno tudi s takšnimi pojavi, kar pa nikakor ne pomeni, da je samo in izključno to. Kdor tako ali podobno misli, ta gotovo nima pojma o politični demokraciji, ki dejansko zahteva stalno angažiranje vsakega posameznika, ki terja od posameznika zanimanje za javne zadeve in zahteva zlasti zavzemanje stališč do tega ali onega dogodka, do tega ali onega predloga. V resnični demokraciji ni mesta za žal še vedno razširjeno miselnost, da je politika le za izbrance, za tiste, ki formalno zasedajo določene položaje in se na politiko »razumejo«.

Jasno je, da je demokratični sistem zapleten mehanizem, ki takorekoč stalno »skriplje«, saj mora upoštevati najrazličnejša in tudi nasprotujoča si mnenja ter stališča in jih na koncu spraviti na skupni imenovalce. Kdor tega ne razume, bo gotovo prihajal do napačnih zaključkov, če že ne dajal prednosti totalitarnim političnim sistemom, kjer množica zares ničesar ne odloča in ji tudi ni treba ničesar misliti, kjer zanjo mislijo »izbranci«, v njenem imenu sklepajo in odločajo »voditelji«.

Volitve, ki bodo prihodnji mesec, bodo pomenile preizkušnjo tudi in zlasti za slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Kot vsem državljanom bodo tudi nam nudile priložnost za izpričanje demokratične zavesti in politične zrelosti, a bodo hkrati omogočile, da se uveljavimo kot narodna manjšina, da nase opozorimo širšo javnost, da to javnost seznanimo z našimi specifičnimi problemi in da izvolimo svoje predstavnike, ki se bodo za te probleme zanimali na pristojnih mestih in v odločilni meri prispevali k njihovu reševanju. Na deželnih volitvah, kot seveda tudi na občinskih in pokrajinskih, je predvsem nujno, da slovenska narodnostna skupnost izvoli tolikšno število predstavnikov, kolikor ustreza njeni dejanski številčni moči in vplivu. Žal obstaja resna nevarnost, da se to ne bo zgodilo, ker naša narodna skupnost ne nastopa na voli-

(Dalje na 2. strani)

Pred referendumom 11. junija

V nedeljo, 11. junija, bo po vsej državi ljudsko glasovanje, ki so ga predlagali in z zbiranjem podpisov volilnih upravičencev tudi dosegli radikalci ter njihovi prijatelji in somišljeniki. Volivci se bodo morali izreči, ali so za odpravo zakona, ki predvideva javno financiranje političnih strank, ali ne, in ali so za preklic tako imenovanega zakona Reale, ki predvideva strožje predpise na področju kazenskega zakonika in kazenskega postopnika, ali ne.

Ljudsko glasovanje ali referendum je pravica, ki jo izrecno predvideva ter jamči ustava. Znano je, da so se radikalci zavzemali tudi za preklic drugih zakonov, kot so na primer konkordat med državo in sveto stolico, zakon o psihiatričnih bolnišnicah, zakon o splavu, vojaški zakonik itd., a za te ni bil razpisan referendum, ker so nekate-

ri zakoni bili medtem korenito spremenjeni ali ker je tako sklenilo ustavno sodišče.

Ni sicer mogoče natančno predvidevati, kakšen bo izid referenduma z dne 11. junija, vendar je treba ugotoviti, da imajo radikalci malo možnosti za uspeh, ker so vodstva vseh glavnih italijanskih strank za ohranitev tako zakona o javnem financiranju političnih strank kot tudi za ohranitev zakona Reale.

Kar se tiče zakona, po katerem prejema stranke, ki imajo svoje predstavnike v parlamentu, znatno finančno podporo iz javnih, to je državnih skladov, smo svoj čas že poudarili, da je zato krivičen, ker ne predvideva javnih finančnih podpor tudi za politične organizacije narodnih manjšin, saj vse nimajo svojih poslancev in senator-

(Dalje na 8. strani)

RADIO TRST A

NEDELJA, 28. maja, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Nediški zvon. 10.15 Vedri zvoki. 10.30 Šolska prireditev. 11.00 Poročila. 11.05 Mladinski oder: »Tonček in njegov balonček«. (Joško Lukeš). 11.40 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje. 13.20 Poslušajmo spet. 14.00 Poročila. 15.00 Nedeljsko popoldne: Sport in glasba. 19.00 Poročila.

PONEDELJEK, 29. maja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Pevci. 9.30 S kuhinjo po svetu (Ivana Suhadolc). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Biti ženska. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Poslušali boste. 13.00 Poročila. 13.15 Zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 15.00 Glasbeni ping pong (Ivan Peterlin). 15.30 Poročila. 16.30 Mladi izvajalci. 17.00 Poročila. 17.05 Zbor »Joža Vlahovič«. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Čas in družba. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

TOREK, 30. maja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Glasbena kronika. 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Oddaja za otroški vrtec. 10.15 Koncert - vmes (10.35 cca): Pisma Marie Isabelle Marenzi (Lela Rehar). 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.30 Poročila. 13.15 Zborovska glasba (Antek Serazin). 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Motivi. 15.30 Poročila. 15.35 Top lestvica (Peter Švagelj). 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.00 Poročila. 17.05 Zbor »Joža Vlahovič«. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Pravorečje. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

SREDA, 31. maja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Lahka glasba. 9.30 Roža mogota (Irena Zerjal). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 11.00 Ljudje in dogodki. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasbena medigra. 12.10 Pojmo. 13.00 Poročila. 13.15 Naši zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 31065. 15.30 Poročila. 16.30 Otroci pojo. 17.00 Poročila. 17.05 Mladi. 17.20 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Mesečnik«. 18.25 Klasični album. 19.00 Poročila.

ČETRTEK, 1. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Vam ugaja jazz? 9.30 Mali oglasi. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole. 11.05 Družina. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 »Primorska poje«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Evergreeni. 15.30 Poročila. 15.35 Kaj je novega v diskoteki (Aleš Valič). 16.30 Odpri me knjigo pravljic. 17.00 Poročila. 17.05 Duo Agostini - Hulli. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Slovenska književnost. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

PETEK, 2. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Tuji pevci. 9.30 Iz beležnice Borisa Pahorja. 9.35 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša (Martin Jevnikar). 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Opera. 12.45 Organizacijska struktura turističnega središča združenja A.R.C.I.. 13.00 Poročila. 13.15 »Primorska poje«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Veliki izvajalci. 15.30 Poročila. 15.35 Mladi in glasba (Bogdan Kralj). 16.30 Otroški vrtiček. 17.00 Poročila. 17.05 Skladatelj. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Kulturni dogodki. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

SOBOTA, 3. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Motivi. 9.30 Pregovori. 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Ljudske pesmi. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Gremo v kino (Peter Cvelbar). 15.30 Poročila. 16.30 Svet okoli nas. 17.00 Poročila. 17.05 Mi in glasba. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Direktor Čampa«. Napisal Jože Kranjec, radijska priredba: Mirko Mahnič. 18.45 Vera in naš čas.

Zakaj smo za Slovensko skupnost

■ nadaljevanje s 1. strani

tvah enotno, kot bi bilo politično modro in celo nujno glede na naš položaj manjšine s celo kopico, tudi življenjsko važnih, a še vedno neurejenih vprašanj. Enotni volilni nastop bi bil tembolj potreben glede na resnost in kočljivost dela in na odgovorne naloge, ki čakajo slovenske predstavnike pri izvajanju osimske pogodbe, pri čemer bo imel važno besedo prav novi deželni svet Furlanije - Julijske krajine (in seveda tudi tržaški občinski ter goriški pokrajinski svet).

Kot na vseh dosedanjih deželnih, pokrajinskih in občinskih volitvah, menimo, da

Visoko priznanje dr. L. Bercetu

Društvo novinarjev Slovenije je priredilo v četrtek, 18. t.m. spominsko slovesnost ob obletnici smrti narodnega heroja Toneta Tomšiča. Ob tej priložnosti so podelili tudi Tomšičeve nagrade, se pravi najvišja slovenska priznanja za časnikarsko delo. Spominska slovesnost je bila v prostorih Narodne galerije v Ljubljani. Med nagrajenci je bil tudi dr. Lojze Berce, glavni in odgovorni urednik tednika »Gospodarstvo«. Nagrado mu je izročil predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič.

Dr. Lojze Bercet, ki bo 2. junija obhajal 80-letnico rojstva, se je seznanil s časnikarskim delom takoj po doseženi diplomii na ekonomski fakulteti v Trstu pri tržaškem dnevniku »Edinost«. Bil je nato odgovorni urednik tednika »Mali list«, ki ga je ustanovil v Trstu Virgil Šček. Leta 1931 se je moral zaradi fašističnega režima preseliti v Jugoslavijo in se je kot časnikar zaposlil pri dnevniku »Slovenec« v Ljubljani. Nekaj let kasneje se je preselil v Beograd, kjer je delal v tiskovnem uradu jugoslovanske vlade. Po vojni se je vrnil v Trst, kjer je bil nekaj let gospodarski urednik »Primorskega dnevnika«, nato pa je ustanovil tednik »Gospodarstvo« ter postal njegov glavni in odgovorni urednik, kar je še danes.

Dr. Bercetu za visoko priznanje iskreno čestita tudi »Novi list«.

Normalizacija političnega življenja

Politično življenje v Italiji se po dovršeni tragediji Alda Mora in kljub občasnim terorističnim akcijam počasi vendarle normalizira. Opaziti je precejšnje pojemanje terorja, po čemer se da sklepati, da so bile z zadnjimi aretacijami zajete velike ribe. Vsekakor so napravili teroristi z umorom Alda Mora ne le grozen zločin, ampak tudi velikansko napako, ki je očitno spravila v krizo tudi njihovo lastno organizacijo.

Glavno zanimanje v državi se usmerja zdaj na bližnje upravne volitve, na vprašanje imenovanja Cossigovega naslednika in na gospodarska vprašanja, ki ne trpijo več

nudijo kandidatne liste Slovenske skupnosti najboljšo možnost in najresnejše jamstvo, da bodo v novizvoljenih zborih prišli primedno do izraza specifični problemi celotne slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in da se bodo za te specifične probleme našle primerne in pravične rešitve.

Precejšen del slovenskih volivcev je na vseh dosedanjih volitvah zaupal svoj glas nekaterim italijanskim vsedravnim strankam v prepričanju, da bodo te najbolj znale in zlasti hotele izposlovati rešitev manjšinskih vprašanj. Glede na dosežene rezultate pa menimo, da so lahko ti slovenski volivci bridko razočarani, kajti razen obljub in lepih besed je vse v bistvu ostalo pri starem, saj naša narodna manjšina mora še vedno vsak dan trepetati za svoj obstoj in zlasti ne more izvrševati tiste vloge, ki ji je naravna in v kateri vidimo njeno bodočnost, to je vloge posrednika in povezovalca med obema državama in njunimi narodi. Na bližnjih volitvah se marsikaj lahko tudi bistveno spremeni na bolje, če bodo slovenski volivci v čimvečjem številu zaupali svoj glas kandidatnim listam Slovenske skupnosti.

Kandidati SSK

Kot poročamo na drugem mestu, bo dosedanja deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka nosilec liste te stranke v treh volilnih okrožjih: v uzaskem, goriškem in videmskem, Slovenska skupnost bo predložila svoje kandidatne liste v vseh volilnih okrožjih, se pravi tudi v Vidmu, Pordenonu in Tolmeču, medtem ko je doslej nastopala le v tržaškem in goriškem volilnem okrožju. V teh okrožjih bosta na drugem in tretjem mestu na listi kandidirala prof. Andrej Bratuž in Gradimir Gradnik.

Nosilec kandidatne liste Slovenske skupnosti na občinskih volitvah v Trstu bo univerzitetni profesor Aleš Lokar, na drugem mestu bo prof. Ivan Černic, na tretjem pa inž. Marjan Jevnikar, ki ga je predlagala mladinska komisija Slovenske skupnosti. Slovensko skupnost bo predložila kandidatne liste tudi za rajonske konzulte v tržaški občini, ki bodo izvoljene prav tako 25. in 26. junija.

odlašanja po daljšem zastoju zaradi Morove zadeve.

V torek so v Ljubljani podpisali pogodbo za obnovo slovenskega letališča na Brniku, ki je staro deset let. V načrtu je podaljšanje vzletno-pristajalne steze od 3 tisoč na 3300 metrov, razširili pa jo bodo od 45 na 60 metrov. Razmajane betonske plošče bodo zalili z 21 centimetrov visoko večplastno asfaltno prevleko. Tako bo jeseni Brnik vključen v novo drugo kategorijo svetovnega sistema letališč. Z njega bodo dosegljive vse celine, povečana pa bo tudi zmogljivost.

OB PONOVI KANDIDATURI DR. D. ŠTOKA

»Pravi mož na pravem mestu«

Slovenska javnost v zamejstvu in tudi onstran državne meje je z zadovoljstvom sprejela vest, da bo Slovenska skupnost na deželnih volitvah 25. junija ponovno kandidirala dosedanjega deželnega svetovalca dr. Draga Štoka. S svojim požrtvovalnim delom v obeh mandatnih dobah si je namreč dr. Štoka, ki je leta 1968 skoraj neznan prvič stopil v javno življenje v zamejstvu, pridobil tolikšen sloves, da je danes takorekoč nepogrešljiva osebnost v slovenskem političnem življenju.

Kar deželnega svetovalca Slovenske skupnosti in njenega deželnega tajnika predvsem odlikujeta, je njegov veder, k optimizmu nagnjen značaj ter izredna posredovalna sposobnost, ne da bi pri tem odstopal od svojih osnovnih prepričanj. V takšni politični organizaciji, kot je Slovenska skupnost, je dr. Štoka »pravi mož na pravem mestu«, s čimer seveda nikakor nečemo cmalovaževati ali podcenjevati vloge in dela ostalih vidnejših predstavnikov slovenske politične stranke v zamejstvu. Štoka je znal vzpostaviti najboljše stike med Tržačani in Goričani, saj je predvsem njegova zasluga, če so zdaj organizacijsko med seboj zelo tesno povezani. Ni zato gol slučaja, če je kot deželni tajnik enako cenjen in priljubljen tako na Tržaškem kot na Goriškem. To zgovorno dokazuje njegovo prvo mesto na kandidatnih listah Slovenske skupnosti v obeh volilnih okrožjih.

Nesporna zasluga dr. Draga Štoka tudi je, da se je kot deželni svetovalec že od vsega začetka vztrajno zanimal za Slovence v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini. Na ta del slovenske narodne manjšine, ki ne uživa nobenih narodnih pravic, v svojih nastopih v deželnem svetu in sploh pri svojem delovanju ni nikdar pozabil. Zato je tudi njegova nesporna zasluga, če danes italijanske stranke v videmski pokrajini nekoliko drugače gledajo na beneške Slovence in ostale Slovence v videmski pokrajini, čeprav smo še daleč od pravične ureditve njihovih osnovnih problemov.

Deset let je že dr. Štoka deželni svetovalec v najvišjem predstavniškem zboru Furlanije - Julijske krajine. Kot edini predstavnik Slovenske skupnosti se je moral stalno zanimati ne samo za specifična vprašanja slovenske manjšine, temveč za vse probleme, za katere je pristojen deželni svet. To je od njega zahtevalo ogromen napor, izredno požrtvovalnost in mnogo odpovedi. Vse to more pravilno razumeti le, kdor поблиže pozna sedanji politični ustroj. Verjamemo, da bi po tolikih letih dr. Štoka rad — tudi upravičeno — odložil na druga ramena kopico svojih javnih dolžnosti. Zato smo ga začeli še bolj spoštovati, ko smo zvedeli, da bo ponovno kandidiral na deželnih volitvah. Želimo mu veliko uspehov, saj jih tudi zares zasluži.

dl

Poimenovanje šole pri Sv. Ani v Trstu

V soboto popoldne se je pred osnovno šolo pri Sv. Ani vršila slovesnost poimenovanja šole po Marici Gregorič - Stepančič. Prijetno vreme je botrovalo res številni udeležbi staršev in prijateljev osnovnošolskih otrok. Videli smo predstavnike cerkvene, svetne in šolske oblasti. Člani združenj staršev drugih tržaških šol so s svojo prisotnostjo počastili slovesnost. Veliko je bilo tudi število učiteljev, mnogi teh so že v pokolu.

Prvi je spregovoril in pozdravil prisotne ravnatelj Egidij Strnad. Poudaril je misel, da poimenovanje šole po M. Gregorič služi kot priznanje ženi, ki je veliko truda posvetila šoli in kulturi na Tržaškem in tako postala zgled sedanjim in bodočim rodovom.

Predsednik združenja staršev Lojze Debelis je omenil, da je to prva tržaška šola, ki se imenuje po kaki ženski, ki ji dolgujemo priznanje in hvaležnost zlasti zaradi njene zavzetosti za pravice našega ljudstva. Nato je kratko obnovil zgodovino šole v po-vojnem času in njeno pomembnost. Izrazil

je nadalje splošno željo po miru in napredku. Govor je zaključil z zahvalo vsem, ki so kakorkoli prispevali in sodelovali pri poimenovanju.

Osnovnošolski otroci so nastopili z zborom, vodil jih je Drago Žerjal. Nato so prikazali nekaj del v verzih Marije Gregoričeve: Pozdrav, Kosec in ženjica, Rodnemu jeziku, Narodna noša, Mučeniškemu narodu in Tri ženske. Življenjepis Marije Gregorič je prebrala učenka Marica Zlobec. Štiri krajše točke so predstavili simpatični malčki, ki obiskujejo otroški vrtec pri Sveti Ani.

Sledilo je slovesno odkritje spominske plošče, ki je vzdana v veži šolskega poslopja. Na plošči je v bron vliito obličje Marice Gregorič, delo kiparja Jožeta Pohlana. Ploščo je odkrila bivša učiteljica Suzana Sancin, blagoslovil pa jo je katehet Dušan Jakomin. Škedenjski zbor je ubrano zapel štiri pesmi iz dobe delovanja Gregoričeve.

(Dalje na 8. strani)

PROSTOR MLADIH

MLADINA SLOVENSKE SKUPNOSTI
OB VOLITVAH

V preteklih dneh je imela Mladinska komisija Slovenske skupnosti v Trstu več sej in širših sestankov z mladimi. Na dnevnem redu je bilo vprašanje bližnjih volitev, pri katerih mora tudi prizadeto sodelovanje mladih poudariti voljo, da se v tem težkem trenutku brani demokracija in da se z osebno angažiranostjo prispeva pri naporih naše manjšine.

Sad teh sestankov je dejstvo, da bo letos na kandidatnih listah Slovenske skupnosti na Tržaškem veliko število mladih, novih obrazov. Tako bodo nastopali mladi na deželnih volitvah. Na listi za Tržaški občinski svet je dobra tretjina kandidatov sprejela kandidaturu na predlog Mladinske komisije. Tudi tretji kandidat na listi, izven abecednega seznama, je predstavnik mlajše generacije. Ravno tako bodo kandidirali mladi na vseh volitvah za rajonske sosvete.

V kratkem bo imela Mladinska komisija sestanke, na katerih bo dokončno izdelan načrt za volilno kampanjo.

ŠTUDENTI PRAVNE FAKULTETE

Kolektiv slovenskih študentov sporoča svojim članom in ostali javnosti, ki se za to zanima, da je iz objektivnih razlogov prenešana napovedana okrogla miza o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Predstavniki kolektiva so stopili v stik s predlaganimi predavatelji (člani rimske komisije, ki jih je kot strokovnjake imenovala vanjo deželna uprava). Ti so nalogo tudi sprejeli, zaradi njihovih službenih obveznosti in bližnjega konca univerzitetnega življenja pa so sklenili, da okroglo mizo prenesejo na jesen.

Še beseda o pravnem seminarju za zamejske študente prava, na katerega so nas vabili iz Ljubljane. O njem kolektiv še nima točnejših podatkov, ki jih bo nemudoma sporočil članom, ko bodo na razpolago.

LE MLADINA SE JE SPOMNILA TE OBLETI
NICE

Izšla je sedma številka skavtskega mesečnika »Jambor«, ki prinaša med drugim dober članek Krotkega Bivola »Ko smo stopili med politično prebujene narode«, o slovitih mladih dunajskih Slovencih dne 20. aprila 1848 (pred 130 leti!), ko so zahtevali združitev slovenskih dežel v kraljestvo »Slovenijo« z lastnim državnim zborom in politično avtonomijo.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV
V TRSTU

priredi v nedeljo, 4. junija, enodnevi izlet v Kostanjevico na Dolenjskem. Odhod z avtobusom izpred sodne palače ob 7. zjutraj. Ogledali si bomo Formo vivo in druge kulturne spomenike na Dolenjskem. Prijave na sedežu društva in pri odbornikih.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV
V TRSTU

Dr. Bogo Senčar:
»NASTANEK, POMEN IN VLOGA POŠTNE ZNAMKE«

Predavanje bo na sedežu društva v ulici Donizetti 3 v ponedeljek, 29. maja, ob 20.15.

Nova razlašćanja v tržaški občini

Na eni izmed zadnjih sej je tržaški občinski svet odobril varianto k ureditvenemu načrtu z novimi področji za ekonomske in ljudske gradnje. Odbor je pripravil omenjeni načrt ob skorajšnjem izteku mandatne dobe z izredno naglico, ne da bi bilo prišlo do posvetovanja s krajevnimi konzultanti, torej skoraj tajno. Gre pa za ukrep, ki predstavlja dejansko usodni udarec za kmetijska področja na Kolonkovcu in pri Sv. Ani ter odpira pot obsežnim razlastitvam pri Sv. Ivanu in na Opčinah. Postopek, s katerim je bil sklep odobren predstavlja grobo kršitev načel o soodločanju in posvetovanju, katerimi se je občinska uprava postavljala. Ob odobritvi sklepa so sicer zagotovili, da bodo upoštevali dejstvo, da ni prišlo do poglobljenega posveta v okviru obravnave ugovorov.

Dejansko gre pa le za izigravanje, saj ni bilo prebivalstvo dovolj poučeno o varianti še zlasti, ker so konzulte v istih dneh prenehale z delovanjem in, kot smo omenili, ni-

so sploh bile obveščene o posegu. Konzulte so imele pri oblikovanju ostalih variant, ki so bile predložene v zadnjem obdobju veliko vlogo prav pri preprečevanju ukrepov, ki niso upoštevali ekonomskega in socialnega sestava.

Spomnimo na uspešen boj svetoivanske konzulte. Tokrat pa sploh nimajo možnosti nastopa, ker so zapadle. Obstaja torej upravičen dvom, da je bil ukrep hote na tak način vsiljen občinskemu svetu. Po drugi strani pa spomnimo, da je prišlo v zadnjem obdobju do pritiska na upravo, da razširi omenjena področja pred iztekom mandata.

Rok za vložitev ugovorov poteče že prvega junija, mape pa so bile na ogled občinstvu le do 22. maja. Krajevno prebivalstvo vseh ogroženih področij je ostro reagiralo. Openci so za danes, 25. maja sklicali sestanek v Prosvetnem domu. Kmečka zveza se je zavzela za enoten nastop in pozvala na množično vlaganje ugovorov ob sodelovanju strokovnih organizacij in izvedenci, ob tem pa je zelo čudno, da ji občina še ni posredovala načrta variante, ki je bilat odobrena. Gre za zelo hudo vprašanje, na katerega opozarjamo vse, ki imajo zemljišča na območju nove variante pa tudi celotno skupnost, saj gre za nadaljnji primer nedopustnega izigravanja, ki predstavlja nadaljnji udarec za obstoj narodnostnega sestava na ogroženih področjih.

Lepo uspel izlet sekcije SSK iz Devina-Nabrežine na Gorenjsko

V nedeljo je devinsko nabrežinska sekcija SSK priredila že svoj tradicionalni izlet v matično domovino. Tokrat smo obiskali tiisti del Gorenjske, ki je med našimi ljudmi manj poznan.

Točno ob sedmih zjutraj je poln avtobus odpeljal s trga v Nabrežini, razpoloženje pa ni bilo tako veselo kot po navadi, saj smo komaj izvedeli za nenadno smrt Pine Perotove iz Barkovelj, ki je bila stalni gost vseh naših prireditev in seveda tudi izletov. Takoj po odhodu se je član vodstva izleta spomnil nanjo in poudaril njen veselji značaj, ki je ni zapustil, kljub temu da je marsikaj težkega preživela, pa tudi njeno narodno zavednost ter pripravljenost priskočiti na pomoč vsakokrat, kadar se je pokazala potreba. Izletniki so se skušali oddolžiti njenemu spominu s skromnim prispevkom za našo stranko.

Prva etapa izleta je bila Škofja Loka, kjer smo si pod strokovnim vodstvom zgodovinarja, kustosa loškega muzeja, ogledali muzej, ki prikazuje ekonomsko in kulturno zgodovino loškega ozemlja vse do nemške okupacije, narodnoosvobodilne vojne in osvoboditve. Zlasti je bil zanimiv ogled Tavčarjeve sobe z orisom dela in zaslug tega našega velikega moža, za našo literarno in narodno prebujenje Slovencev. Ogledali smo si še mesto z lepo gotško katedralo, ki so jo obnovili po Plečnikovem načrtu. Od-

šli smo nato v Kropo, kjer smo pred kosilom obiskali kovaški muzej, kjer hranijo žebelje raznih velikosti, pa tudi prave umetnine iz tolčenega železa, ki slovijo daleč po svetu.

Po dobrem kosilu, ki nas je kljub slabemu vremenu spravilo v dobro voljo, smo odšli v Radovljico na ogled edinega čebelarkega muzeja v Sloveniji in Jugoslaviji, ki slovi po svetu zlasti zaradi zanimivih panjskih končnic, kjer so poslikani tako sveto-pisemski dogodki, kot legende in prizori iz vsakdanjega življenja.

Pot nas je nato zanesla v Begunje in Drago, kjer smo se poklonili padlim talcem na mestu, kjer so jih streljali, ter na pokopališču. Pretresljiv je bil ogled celic zloglasnega zapora, ki nas spominja na našo Rižarno in kjer je tudi marsikateri Primorec trpel in padel. Izlet se je zaključil na Bledu, kjer so se »najbolj lačni« ali »žejni« še nekoliko okrepčali, nakar smo odpeljali proti domu. V avtobusu je vladalo veselo razpoloženje, kot se v takih prilikah spodobi, slišal se je zvok harmonike, ki je spremljala naše improvizirane pevce. Dobro voljo je nekoliko pokvarilo le vedenje morda nekoliko preživčnega (ali presitega) natakarka v motelu »Petrol« v Logatcu, ki se je skrajno neramno vedel do gostov in z neprikritimi kretinjami kazal svojo nejevoljo. Dobro bi bilo, da bi odgovorni poskrbeli, da na taka mesta, kjer se ustavlja veliko število gostov, tudi tujcev, postavijo izučene in predvsem olikane natakarje, ki bodo v ponos podjetju in lepa vizitka pred domačimi in tujimi gosti.

Torej tudi ta izlet je lepo uspel, in mislimo, da je prav, da ta delavna sekcija SSK vključuje v svoje izlete spoznavanje dela in zgodovine v Sloveniji kot tudi obiske raznih spomenikov, ki nas spominjajo na velik krvni davek, ki ga je naš narod dal v boju proti nacifašizmu, in na svetlo stran našega narodnoosvobodilnega boja.

nk

—○—

Pisatelj Aloj Rebula se je vrnil s pregleda v bolnišnici. Želimo mu čim boljšega zdravlja, da bi lahko nemoteno nadaljeval s pisanjem.

Odbor SKK

PROSVETNO DRUŠTVO - MAČKOLJE

vabi 27. in 28. maja na tradicionalni

Praznik češenj

Sobota, 27. maja

ob 15.00 odprtje kioskov
od 20.00 do 24.00PROSTA ZABAVA Z ANSAMBLOM
»THE LORDS«

Nedelja, 28. maja

ob 14.00 odprtje kioskov

ob 16.00 začetek kulturnega programa - Domači mešani pevski zbor - Domači otroški pevski zbor »Slovenski šopek« - Moški pevski zbor društva upokojencev iz Kopra - Mešani pevski zbor »Lipa« iz Bazovice - Koncert ansambla »Taims« z Opčin - Godba na pihala iz Pridvora.

od 20.00 do 24.00

PROSTA ZABAVA Z ANSAMBLOM
THE LORDS«

Oba dneva bodo delovali dobro založeni kioski s čevapčiči, klobasami in domačim vinom.

V nedeljo pomnožene avtobusne zveze z mestom in okolico (avtobus št. 40).

V primeru slabega vremena bo praznik 4. junija.

Predlog za mestno upravo v Trstu

Kot navadno pred volitvami je tudi tokrat dala tržaška mestna uprava postaviti po mestu kovinske table za lepljenje volivnih lepakov. Nekatere teh velikih tabel, npr. v parku pred glavno pošto, služijo tudi tokrat penzionistom in postopačem kot »zaklonišče« za opravljanje male potrebe, zato tam okrog tudi primerno smrdi. Lepaki pa so navadno potrgani.

Ali bi ne bilo bolje, da bi mestna občina namesto da z znatnimi stroški postavlja take table, dala nalepljati lepake po zidovih v mestu? Lepaki bi vsaj prekrili napise ekstremističnih skupin, ki želijo druga drugi — pa tudi demokraciji — smrt in ščuvajo

k uporom in neredom. Tako bi si tudi javnost malo oddahnila, ko bi vsaj začasno lahko brala na zidovih kaj drugega kot take surove grožnje.

—○—

IZ DELOVANJA SKK

Slovenski kulturni klub bo imel v soboto, 27. t.m., v gosteh dramsko skupino iz Šenčurja pri Kranju, ki bo pri nas gostovala

MIŠOLOVKA

s kriminalko Agathe Christie

Predstava bo v Finžarjevem domu na Opčinah s pričetkom ob 20. uri.

Toplo vabljeni.

Odbor SKK

Problemi otroškega vrtca v Štandrežu

Na seji rajonskega sveta, ki je bila pretekli četrtek v Štandrežu, je bil govor o otroškem vrtcu. Seje so se udeležili občinski odborniki Zucalli, Fantini in Branchati, poleg teh pa še svetovalec SSK Damjan Paulin, predsednik slovenske konzulte v goriški občini Edmund Košuta in član konzulte arh. Jože Cej, učitelj Ivo Bolčina, predsednik odbora za zaščito etničnih in gospodarskih značilnosti Štandreža Viljem Zavadlav, člani rajonskega sveta in nekateri starši. Sejo je vodil predsednik alter Resi, ki je sklical sestanek za obravnavo vprašanj v zvezi z otroškim vrtcem.

Že lansko leto je v Štandrežu nastal problem, ko so nekateri slovenski otroci morali obiskovati italijanski vrtec ali pa so ostali doma, ker občinska uprava ni poskrbela za odprtje nove slovenske sekcije. Obstajajo sicer skoraj nerešljivi problemi tudi letos, ker je stanje v otroškem vrtcu tako, kot je bilo lani. Iz tega izhaja tudi zaskrbljenost nas vseh in predvsem staršev, ki ne morejo vpisati svojih otrok v slovenski vrtec, ker ni zadostnih prostorov. Vprašanje bi se lahko rešilo, če bi občina preuredila staro

stavbo, tako da bi v njej dobili mesto rajonski svet, otroški vrtec, osnovna šola in ambulaterij. Poleg tega so še neurejeni odnosi med občinskimi in državnimi vrtci in tudi možnosti, da bi sprejeli v službo še eno učno moč, skoraj ni. Naloga občinske uprave je, da uredi vsa ta vprašanja, ker bi v nasprotnem primeru slovenski otroci ostali ponovno brez slovenskega vrtca. Verjetno so težave, a upati je, da se bo zadeva rešila. Pri tem morajo biti budni vsi zainteresirani, saj je nedopustno, da se ne morejo naši otroci že od prvih let vzgajati v domačem okolju. Dolžnost odgovornih oblasti pa je v tem, da nam zagotovijo nemoten razvoj v duhu ustavnih določil.

V CENTRU GORICE NI MESTA ZA SLOVENSKE LEPAKE

Dan po umoru predsednika KD Alda Mora se je na goriškem županstvu sestal enotni odbor za obrambo demokratičnega reda. Bilo je sklenjeno, da se izda lepak v italijanskem in slovenskem jeziku, za kar je bilo tudi poskrbljeno. Toda naslednje jutro so bili v mestu razobešeni samo italijanski lepaki. Zaradi tega neodgovornega dejanja sta predsednik SSO Damjan Paulin in predsednik teritorialnega odbora SKGZ za Goriško Mirko Primožič naslovila na goriškega župana pismo, v katerem odločno protestirata, ker je prišlo do te diskriminacije, in zahtevata, da se krivica popravi. Obenem pozivata goriškega župana, naj za bodoče poskrbi, da ne bo ponovno prišlo do podobnih dejanj, ki so žaljiva za slovensko prebivalstvo in za vse resnične demokrate.

Vpišimo otroke v slovensko šolo!

Kmalu se bodo začela vpisovanja v otroške vrtce in osnovno šolo. Na Goriškem smo v zadnjih letih zabeležili stalen porast otrok v slovenskih šolah. Ker pa zadnji podatki o rojstvih v naših krajih niso najbolj razveseljivi, je možno, da bomo v prihodnjih letih utegnili imeti manj otrok v naših šolah. Zato je izredno važno, da naši politični, kulturni in šolski dejavniki zastavijo vse sile, da »odkrijejo« tudi še najbolj omahujoče starše, ki se do zadnjega trenutka ne morejo odločiti. aZ naš bodoči razvoj je vsak vpis pomemben. Po goriških zidovih smo pred kratkim opazili lepake, ki so pozivali starše, naj svoje otroke vpišejo v slo-

Andrej Košič razstavlja v Gorici

V mestni galeriji »La bottega« v ul. Nizza razstavlja do konca maja naš goriški rojak Andrej Košič. Ne mine leto, da bi nas ta priljubljeni slikar ne pritegnil s svojimi deli in nas pozval na srečanje, kot za neko preveritev. Skoraj vsako leto Košič priredi po eno razstavo v našem mestu, kot bi hotel stalno imeti neposreden stik s svojo publiko, s svojimi meščani. Njegovo preprosto oblikovanje, njegova naravna barvna perspektiva, pa tudi prisrčni vsebinski izraz nas očarajo in dopolnjujejo. Košičeva dela prinašajo toplino v našo vsakdanjost, mračno in dolgočasno; nakazujejo boljšo pot in odražajo optimizem.

Razstava bo odprta do 31. maja. »

vensko šolo. Tudi slovenski tisk mora v tem trenutku odigrati svojo vlogo obveščanja in prepričevanja, saj bomo ostali na tej zemlji samo, če bomo imeli mladino, vzgojeno v slovenskem okolju in s slovensko izobrazbo.

Goriška občina obvešča, da bodo vpisovanja v občinske otroške vrtce v ul. Vittorio Veneto, v ul. Torriani in v ul. Forte del Bosco od 5. do 10. junija Pouk se bo začel 1. septembra. V državne otroške vrtce pa bodo verjetno vpisovali od 10. do 17. junija.

Vpisovanje v osnovnošolske šole bo začelo 20. in bo trajalo do 29. junija.

Starši, ne pozabite, da vam bo otrok hvalen, če bo obiskoval slovensko šolo!

ŠTEVERJANSKI VESTNIK

Pred dnevi je izšla četrta številka »Števerjanskega vestnika«, ki je letos obhajal svojo 10-letnico izhajanja. Glasilo izdaja domače prosvetno društvo »F. B. Sedej«, urejajo ga v glavnem člani društva in izide vsak mesec. Verjetno je to eden redkih primerov v našem zamejskem prostoru, saj je to list, ki izhaja že deset let zapovrstjo in ki ga izdaja vaško društvo. Ne

gre za list, ki bi imel plačane časnike in urednike. V glavnem domačini prispevajo članke, ki so preprosti, razumljivo napisani, včasih tudi prijetno folklorno obarvani.

Vsebinsko je zadnji vestnik zelo bogat. Pri naša novice iz življenja v vasi: politični pregled, šolski problemi in obvestila, volitve v župnijski svet, novice o prvem maju, prosvetno delovanje domačih društev. Daljše je poročilo ob 10. obletnici narodno zabavnega ansambla »L. Hlede«, ki je preteklo nedeljo gostoval v Zürichu v Švici. Ansambel je znan v zamejstvu in tudi v matični domovini, saj skupno z društvom Sedej že vrsto let prireja festival domače glasbe. Ta manifestacija, ki osvaja vedno večje množice, je znamenje veselega značaja števerjanske mladine in njene trdne volje ohraniti v naših srcih to, kar nam je najdražje.

Tudi vestnik ima to pomembno vlogo. Domače ljudi in tudi ostale zamejce informira o življenju v vasi in to ne samo iz neke navade, ampak z izrecnim namenom, da si bodo tudi v bo-

Strokovna šola v Trstu - po stari poti

Prejšnji teden so dijaki vseh slovenskih višjih srednjih šol v Trstu priredili manifestacijo za avtonomijo Strokovnega zavoda za industrijo in obrt s slovenskim učnim jezikom. Šola je že osem let podružnica italijanskega strokovnega zavoda »Galvani«. Celotna narodna skupnost se že od leta 1970 bori, da bi prišlo do normalizacije nevzdržnega položaja. Dijaki so šli v sprevedu po središčnih ulicah do sedeža deželnega odborništvaja za šolstvo, kjer so zahtevali razgovor z odbornikom Mizzauom. Poslopje so zapustili po zagotovitvi, da bo odbornik sprejel odposlanstvo šolnikov, dijakov in staršev. Odbornik je delegacijo sprejel na deželnem svetu. Šlo pa je v bistvu za informacijsko srečanje, saj je odbornik ostal pri odklonilnem stališču, ki ga je bilo njegovo odborništvaja posredovalo šolskemu skrbništvaju. Pri tem je navajal obstoječo zakonodajo ter

kot se v vseh sedanjih primerih zavlačevanja rešitve manjšinskih vprašanj, med drugim omenil, da bi o zadevi morale odločati osrednje oblasti ter parlamentarna komisija za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti.

Dejstvo pa je, da je le dežela zavzela negativno stališče, saj sta pristojno občinsko in pokrajinsko odborništvaja posredovali pozitivno mnenje. Vsekakor ostane pereče vprašanje avtonomije in ustanovitve četrtega in petega letnika še vedno odprto. Vsa slovenska narodnostna skupnost obsoja zadržanje deželnega odbornika. Svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka je na zadnji seji deželnega sveta ostro protestiral, ker obornik Mizzau ni odgovoril na vloženo interpelacijo. Početje odbornika Mizzaua kaže, da še ni našel novega pristopa in nadaljuje staro pot oblastne ošabnosti.

Poravnajte naročnino!

dočnosti naši ljudje lahko ustvarili čim jasnejšo sliko o živahnem in neutrudnem delovanju števerjanskih ljudi. Vse te kratke novice in tudi poročila, ki se včasih zdijo nepomembna, bodo podoba naših dni in bodo pričala o žilavosti in trdem življenju te briške občine.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zanimivo predavanje o škofu Fogarju

V Društvu slovenskih izobražencev je predaval v ponedeljek 22. t.m. dr. Guido Botteri, znani tržaški časnikar in kulturni zgodovinar, o osebnosti in dejavnosti nekdanjega tržaškega škofa msgr. Fogarja. Predanje je imelo naslov »Tržaška leta škofa Fogarja«.

Osebnost škofa Fogarja je Slovencem posebno draga, ker je bil, kot znano, trden in neustrasen branilec slovenskih vernikov pred fašističnim nasiljem. O njem je bilo tudi že veliko napisano, vendar pa še manjka izčrpna zgodovinska monografija, ki bi pravično in realno prikazovala delovanje v letih, ko je bil škof v Trstu, t.j. od leta 1923 do leta 1936. Kaj bi lahko nudila in kaj bi tudi v zgodovinskem pogledu pomenila taka monografija, je pokazalo predavanje dr. Botterija, ki je temeljilo na obsežni dokumentaciji in je bilo zelo objektivno in znanstveno, pa tudi zanimivo.

Dr. Botteri je orisal osebnost škofa Fogarja predvsem na osnovi njegovih lastnih dokumentov, zapiskov, pridig in govorov, iz katerih izhaja, da ni bil Fogar niti kot teolog in filozof, če se hočemo tako izraziti, niti kot politični mislec nič izrednega. Bil pa je velik zaradi svojih odlik kot kristjan, duhovnik in poštenjak. Smisel in bistvo Botterijevega predavanja je bilo v tem, da napravlja ljudi velike predvsem to, da imajo pogum živeti v skladu s svojimi idejami in svojim prepričanjem ter da se pošteno zavzamejo za tisto, kar smatrajo za pravilno. Tak je bil škof Fogar. Čeprav je bil v teološkem pogledu konservativen, izhajajoč iz načela, da izhaja oblast od Boga, je vendar našel reški pogum, da se je spopadel z oblastjo, ko je šlo za obrambo jezikovnih pravic njegovih

slovenskih vernikov. Seveda ni mogoče govoriti o kakem Fogarju uporniku, pač pa o Fogarju pravičniku. Bil je v svoji preprosti, a trdni veri v pravico in v svojem globokem in čistem krščanskem prepričanju izjemna pojava svojega časa, kar je dokazal ob mnogih priložnostih, med drugim tudi s tem, da je nastopil kot edini škof v Italiji svojo škofovsko službo brez takoiimenovanega »placeta«, t.j. pristanka italijanske vlade, sklicujoč se na pravice škofov v nekdanji Avstriji, ki jih priključitev Julijske krajine k Italiji pravno ni odpravila in ni mogla odpraviti, čeprav se je zaradi tega nastop njegove službe zavlekel za eno leto.

V diskusiji, ki je sledila, so nekateri menili, da je prikazal Botteri škofa Fogarja kot preveč preprost, celo naiiven lik in s tem nekoliko zmanjšal njegovo veličino, medtem ko je prišlo do ibraza tudi mnenje, da je bila prav tem odlika predavanja: da je namreč demitiziralo Fogarjevo osebnost in nam jo s tem približalo ter nam odkrilo njegovo pravo veličino. Zlasti Slovenci smo namreč nagnjeni k temu, da — morda iz hvaležnosti — mitiziramo pomembnejše osebnosti svoje, zlasti novejšje zgodovine. Tega vprašanja debata ni rešila, a navzoči so se razhajali s prepričanjem, da je bil to eden najzanimivejših večerov letošnje sezone predavanj v Društvu slovenskih izobražencev in da bi bilo prav, če bi prišli prej ali slej na vrsto drugi podobni večeri, na katerih bi skušali enako realistično razčleniti in demitizirati razne osebnosti naše zgodovine, kar bi nedvomno pobudilo raziskave in ustvarilo ugodnejše pogoje zanje.

fj

»Mladika« z zanimivimi prispevki

V ponedeljek je izšla peta številka Mladike, ki se začena z uvodnikom Saša Martelanca »Po zločinu«. Mišljen je umor Aida Mora. Martelanec besedo med drugim: »Zločinci so torej držali besedo. Z enajstimi strelji so ubili človeka, ki jim je predstavljal simbol tega, kar je treba uničiti. To pa je nič manj kot človeška skupnost, sporazumno organizirana po načelih, ki predstavljajo zahodni koncept življenja in torej — kljub vsem napakam in pomanjkljivostim — vsaj po našem pojmovanju najvišjo v praksi izvedljivo svobodo za posameznika in družbo.«

Sledi intervju z dr. Dragom Štokom, pod naslovom »Obračun nekega dela«. Intervju navezuje na bližnje volitve, je v bistvu političnega značaja in govori o nekaterih bistvenih problemih v življenju Slovencev v Italiji, pa tudi o Štokovem delovanju kot deželni svetovavec.

Alojz Rebula je prispeval opis romanja v Lurd. »V Lurd« je tudi naslov spisa, ki je napisan v živahnem, razgibanem slogu, polnem izvirnih domislekov, primerjav in citatov. Prvič je objavljena daljša pesnitev Alojza Gradnika »Spev svobode«. Napisana je bila ob koncu vojne in je bila zamišljena kot pozdrav svobodi, vendar pa ni nikdar zagledala belega dne v tisku. Zdaj jo objavlja Mladika — pravi pripomba — po zaslugi ugledne osebnosti iz Ljubljane. To je nekaka visoka pesem slovenske narodne svobode, kot si jo je predstavljal pesnik

ob koncu tuje okupacije, in se obenem poklonil žrtvam zanjo.

Mladika prinaša nadalje intervju s prof. Salvatorejem Venosijem iz Kanalske doline, nadaljevanje dnevnika Lada Piščanca, pesmi Alberta Miklavca, duhovit in pesniški članek Brune Pertot »Šopek veselja: češnja« in nadaljevanje razprave Martina Jevnikarja »Zamejska in zdomska literatura«, tokrat o Miroslavu Koštu. Ivo Jevnikar nadaljuje rubriko o manjšinski problematiki, dr. Vojko Arko iz Argentine pa začena »povest slovenskih planincev v Argentini«. To vsebino dopolnjuje pestra mešanica krajših spisov in poročil ter knjižne ocene.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Dario Fo

SEDMA ZAPOVED: KRADI MALO MANJ

(Settimo: ruba un po' meno)

komedija v dveh dejanjih

Režija: JOŽE BABIČ

Predpremiera:

v četrtek, 1. junija ob 20.30 - Abonma red D - mladinski v sredo

Abonma red E - mladinski v četrtek

Premiera:

v petek, 2. junija ob 20.30 - Abonma red A - premierski

S TRŽAŠKEGA

DOBER NASTOP OPENSKEGA CERKVENEGA PEVSKEGA ZBORA V LJUBLJANI

Openski cerkveni pevski zbor je pel preteklo nedeljo pri večerni šmarniški pobožnosti v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, na povabilo tamkajšnjega župnika p. Hieronima Žvegljica.

PREDSTAVITEV ROMANA

SPOPAD S POMLADJO

Borisa Pahorja v dvorani Prosvetnega društva v Nabrežini v soboto 27. t.m. ob 20.30

V soboto, 27. t.m. bomo imeli v svoji sredi pisatelja Borisa Pahorja; predstavil nam bo svoj roman, ki je prvič izšel pred dvajsetimi leti v Ljubljani pri Državni založbi Slovenije in takrat prejel nagrado Društva slovenskih književnikov. O tem pomembnem delu je kritik v »Novem listu« napisal, da je to »najlepši slovenski ljubezenski roman«.

Srečanje bo zanimivo, ker bo člani društva Patricija Terčič brala dva odlomka iz nove knjige, pianistka Verinka Terčelj in violinist Marko Bitežnik pa bosta z glasbenimi vložki popestrila Kulturni večer.

Prosvetno društvo »Igo Gruden« Nabrežina

Velika frančiškanska cerkev, ki velja po tradiciji še posebno za cerkev izobražencev in študentov, je bila lepo okrašena in čisto polna vernikov. Šmarnice so se začele z mogočno majniško pesmijo »Oj, sončni maj«. Potem je bila verska misel o Mariji in maša, katero je daroval provincial p. Polikarp. Zbor z Opčin je pel v prezbiteriju, brez orgelske spremljave. Vodil ga je g. Pohajač, in po splošni sodbi je zapel prav dobro in res povzdignil pobožnost.

Po maši so se naši pevci zadržali v pogovoru z župnikom, provincialom in nekaterimi člani župnijske skupnosti. Župnik Žvegljč je povedal, da so povabili zbor z Opčin tudi z namenom, da bi navezali tesnejše stike z zamejskimi slovenskimi cerkvenimi pevskimi zbori in s tem z zamejskimi Slovenci. Toplo se jim je zahvalil, da so sprejeli povabilo in prišli, ter podaril vsakemu pevcu knjigo »Marijin festival« s šmarničnimi razmišljanji. Tudi pevci so bili veseli in so se zadovoljni vrnili domov.

—o—

ENODNEVNI IZLET NA RAB

V nedeljo 11. junija, prireja sekcija Slovenske skupnosti v Dolini enodnevni izlet na otok Rab, kjer je bilo med vojno (1941-43) taborišče slovenskih deportirancev. Ogleдали si bomo ta kraj in se poklonili spominu tam umrlih in trpečih.

Obiskali bomo tudi mesti Rab in Lopar, kjer je predvideno kosilo.

Nazaj grede si bomo ogledali zgodovinsko mesto Senj. Če bo čas dopuščal, se bomo ustavili tudi v Crikvenici in na Trsatu.

VPISOVANJE pri Mariu Zahar - Zabrežec 12 - tel. 228481, in pri drugih vaških poverjenikih.

AFRIKA NI IZJEMA

(nadaljevanje s 1. strani)

se pod sposobnim, naprednim in Zahodu naklonjenim Čombejem proglasi za samostojno državo, ki je imela vse pogoje za samostojno življenje, so jo iz lastne zaslepljenosti in na pritisk Američanov, ki so hoteli napraviti iz celotnega Konga kot nasledniki belgijskih kolonialistov svojo »postojanko« v centralni Afriki ter obvladati bogata rudna ležišča v Katangi, prisilili še zanaprej v odvisnost od nesposobnih in krvoločnih črnih diktatorjev v Leopoldsvillu, današnji Kinshasi.

Isto pa je imela v mislih tudi Sovjetska zveza, ki ni marala zahodnjaško mislečega Čombeja. Tako so ga Združene države, Sovjetska zveza in Združeni narodi skupno likvidirali in odrekli Katangi neodvisnost. Katanška vojska, znana pod imenom »katanški žandarji«, ker je nastala iz Čombejeve varnostne sile, se je še nekaj časa borila, nato pa se umaknila v tedaj portugalsko Angolo. Šele ko je postala ta neodvisna in je postala po krivdi omejene in nesposobne ameriške politike rdeča, prosovjetska in dejansko kubanska kolonija, je Sovjetska zveza, ki ne more več upati, da bo pridobila zairskega diktatorja Mobutuja zase in preko njega

obvladati vsega Zaira s Katango vred, odkrila katanško gibanje za neodvisnost ter ga začela posredno podpirati.

Kakor je stvar, ki se dogaja v Katangi, žalostna, je treba vendar priznati da je logična posledica vzrokov, ki so nujno morali pripeljati do tega. Najsi so katanški žandarji še tako okrutna drhal, jim po tej logiki vendar ni mogoče odrekati pravice, da vidijo v Katangi svojo podjarmljeno domovino, v Zairu okupacijsko državo, v belcih v Kol-

weziju in drugod pa okupatorske pomagače, ki mu pomagajo izkoriščati katanško kolonijo in jo držati pod njegovo oblastjo. Če so torej pobiti belci v Kolweziju obzaložanja vredne žrtve podivjanosti in besa katanških žandarjev, so v ravno taki meri in se bolj žrtve cinizma in omejenosti bivših belgijskih gospodarjev Konga ter nesposobne ameriške politike, ki dosledno podpira diktatorje, tako bele kot črne in rumene, ne da bi si prišla na jasno o pravih interesih zahodnega sveta, demokracije in svobode; pa tudi žrtve brutalnega sovjetskega zasledovanja lastnih imperialnih interesov.

V Čeneboli odprtje Zadružnega doma

Preteklo soboto je bila v Čeneboli, prelepi vasi pod Ivanacom nad Fojdo v Zahodni Benečiji, zelo pomembna svečanost odprtja obnovljenega poslopja zadruge »Joanac«, ki ga je bil podrl potres. Čenebola je med najbolj prizadetimi kraji Zahodne Benečije. Poslopje v katerem je trgovina z jestvinami, gostilna pa še osem tujskih sob so na pobudo čedajskega koordinacijskega centra dogradili delno s prispevki nabirke Primorskega dnevnika, delno s sredstvi nabirke odbora »Pro Friuli« v Švici, katerega so ustanovili furlanski in beneški izseljenci. Po blagoslovitvi poslopja, ki jo je opravil domači župnik Balbusso, je spregovoril tajnik koordinacijskega centra v Čedadu Marinig. Zahvalil se je vsem, ki so pripomogli k uresničitvi koristne pobude ter se zavzel za socialno, gospodarsko in kulturno obnovo Benečije. Podčrtal je med drugim, da bo novo ozračje sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo v okviru osimskih dogovorov lahko pozitivno vplivalo na prerod Benečije. Tajnik doma Petrig se je v svojem govoru spomnil na pomoč, ki so jo nudili Čeneboli pokrajina Trento, SR Slovenija, Primorski dnevnik z nabirko in odbor »Pro Friuli« ter podčrtal pomembno vlogo čedajskega centra, ki vsklajuje pomoč Benečiji in Furlaniji, ki prihaja iz Slovenije. Po županu iz Fojde Calledoniju je spregovoril glavni urednik Primorskega dnevnika, Koren, ki je podčrtal, da bo novi objekt pripomogel k utrditvi bratskih vezi med Slovenci, Furlani in Italijani. V soboto bo podobna svečanost v Bardu. Za zgraditev tamkajšnjega zadružnega doma so prispevali iz solidarnostnega sklada Primorskega dnevnika, iz nabirke odbora »Pro Friuli«,

25 milijonov lir pa je prispevala švicarska občina Iverdon. V somoto bo v Bardu tudi iverdonski župan. Spomnimo, da je bila vas Bardu skoro v celoti obnovljena s sredstvi iz Slovenije. Tu bo koordinacijski odbor poskrbel tudi za gradnjo kulturnega doma, podobno dvorano pa bodo zgradili tudi v Ukvah.

—o—

Na Oslavju umrl Karlo Drufovka

Pred dnevi je na pokopališču v Pevmi našel svoje poslednje bivališče kmetovalec Karlo Drufovka, doma z Oslavja. Njegova življenjska pot je bila dolga in trda; rodil se je pred 77 leti in že od mladih let začel trdno delati na svoji zemlji. Oženil se je z Ido Gravnerjevo, ki je skupno z njim delila številne grenke trenutke. Kmetija je bila velika. Vogričevi, kakor smo jim rekli po domače, so krepko in vztrajno delali na svoji zemlji, dela je bilo dosti, a rok malo. Od štirih sinov je ostal samo eden, ki nosi očetovo ime in ki danes vodi in dela na posestvu.

Pokojnega Karla so domačini cenili in spoštovali, saj je bil priljubljen in dober; rad se je srečaval z vaščani, ob praznikih je zahajal v domačo cerkev, vsakomur je pomagal.

Zato ga je tudi velika množica spremila k zadnjemu počitku. Naj mu bo lahka domača zemlja, Bog pa naj ga dobrohotno obdari za ves trud.

Tečaj slovenščine v Romjanu

V Romjanu, občina Ronke, se je pred dnevi začel tečaj slovenskega jezika. Pobudo je dala dvojezična knjižnica v Ronkah, ki so jo odprli pred dobrim mesecem. Ta tečaj sodi v okvir prizadevanj, ki dajejo možnost italijanskim državljanom, da se naučijo slovenskega jezika in da spoznajo našo kulturo in našo zgodovino. Med prebivalci vlada za tečaj veliko zanimanje, zlasti med mlajšimi, ki spoznavajo, da je znanje slovenščine potrebno in da daje tudi večje možnosti za zaposlitev. Poleg tega pa živijo tudi v tem kraju številni Slovenci, zato imajo obiskovalci tečaja priložnost slišati slovensko besedo tudi v vaškem okolju.

Tečaj vodi Jože Jarc iz Doberdoba in sicer ob torkih in petkih zvečer v prostorih dvojezične knjižnice. Za pouk se zanimajo tudi starejši; med obiskovalci tečaja je več deklet. Prav gotovo je to pozitivna pobuda, ki predstavlja nov način spoznavanja naše kulture med državljanji italijanske narodnosti.

PREJELI SMO:

MATURANTSKI IZLET PO JUGOSLAVIJI

Sindikata slovenske šole — tajništvo Gorica - sporoča:

Kot že prejšnja leta bo tudi letos maturantski izlet po Jugoslaviji. Udeležijo se ga lahko tudi dijaki predzadnjega letnika višjih srednjih šol. Izlet bo od 21. julija do 29. julija t.l. Razpoložljivih je 42 mest: 40 dijakov in 2 spremljevalca. Odhod bo v petek, 21. julija t.l. ob 7. uri po našem času (ob 6. uri po jugoslovanskem) pri Rdeči hiši (Gorica). Izletniki bodo obiskali Ljubljano, Zagreb, Banjo Luko, Jajce, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik, Split, Bihač, Plitvice. Povratek v smeri Ljubljana - Nova Gorica. Točnejši program bo pravočasno sporočen.

Obenem Sindikat obvešča, da bo tudi letošnjo jesen seminar slovenskega jezika in kulture, Goriškim šolnikom je na razpolago 10 mest. Seminar bo v Mariboru, od 3. do 10. septembra t.l. Program bo pravočasno sporočen.

Poimenovanje Trgovske šole v Gorici

Trgovska šola v Gorici bo v soboto, 27. maja, ob 11.30 priredila svečanost ob poimenovanju šole po Ivanu Cankarju. Že pred letom je ministrstvo izdalo dovoljenje za poimenovanje šole po našem največjem pripovedniku, v letu, ko smo obhajali stoletnico njegovega rojstva. Zavodni svet se je odločil, da primerno proslavi ta važni dogodek. Dijaki so pripravili recital z naslovom »O, domovina«, ob sodelovanju gledališkega umetnika Staneta Raztresena, prof. Marjan Bednarik bo spregovoril o liku Ivana Cankarja, odkrili bodo tudi pisateljevo sliko, delo tržaškega slikarja Klavdija Palčiča.

Tudi ta preprosta proslava pomeni važen dogodek našega zamejskega šolstva in sodi v okvir pomembnejših trenutkov goriške pojvne zgodovine. Trgovska šola ima za seboj komaj desetletno življenjsko dobo, a je dosegla uspehe določene vrednosti. Če že ne zaradi svoje specifičnosti, pa vsaj zaradi splošnega izobraževanja, ki ni samo študijskega značaja. Kdor deluje in živi na trgovski šoli, v vsakem trenutku lahko opazi neko prijateljsko in zdravo vzdušje, ki je v današnji družbi pogostokrat odsotno. Tudi ta proslava predstavlja trenutek nadaljnega dopolnjevanja in globljega premisleka za vse, ki jim je pri srcu življene šole.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

Poslovenil Oton Župančič 4

»Kako to?« je vprašal Edevart z obrazom.

»Da, vidiš Edevart, niti toliko denarja nisem imel, da bi bil mogel plačati izposojnino za čoln, pa sem se lagal Karolusu, da hočem kar ladjo kupiti.«

»Kako,« je rekel Edevart, »torej nisi imel denarja?«

»Nisem ga imel,« je odgovoril Avgust, »in Bog nama pomagaj.«

Edevart ni bil zadovoljen z jadranjem svojega druga. Čoln je precej zajemal, morje je bilo razburjeno. »Zauzdaj!« je zapovedal tovarišu, in mladič, šestnajstletnik, je ročico sam prijel. Pri vsakem valu je dvakrat zakrenil, in Avgust, ki je sedel spredaj, je dobil samo še kedaj pa kedaj vode čez hrbet, v čoln pa ni brizgalo več.

»Krmari si kakor butec, svoje kože si zmočil,« je rekel Edevart izkušeno. To si je dovolil reči.

»Ah, vrag odnesi kože, če jo le midva uneseva,« je odgovoril Avgust.

Edevart je zaklical: »Podveži tretje jadrce!«

Avgust je storil, kakor je oni rekel in je bil pač zadovoljen, da se more ravnati po povelju. Tako je bil varen. Že. Avgust je bil svoj čas res mornar, kakor je vsem pripovedoval, živel je nestalno in brezskrbno življenje na ladji, trpel, se prebijal, se veselil svojega življenja. Vendar je čisto

menjal stališče, zaslužek in službo. Opravičeval se je s tem, da nima nikakega posebnega poklica v življenju in se zato lahko poprime vsega mogočega, tudi na kopni zemlji, in če treba, tudi pod zemljo v rudniku. To je vsaj govoril, in to je zvenelo sila skromno, globoko v notranjosti pa čisto lahko da je bilo bahanje. Tam je hodil za plugom, tu je delal pri kaki zgradbi, dosti je bil po krčmah, redkeje se je izgubil v cerkev. Povsod je bil eden izmed mnogih, tako vsaj je kazalo, prostak, podrejenec. Doživel je večkrat vesele dni, bil je na obalah, kjer skoraj nisi potreboval obleke in si si živež z drevja otresal; druge krati se je potikal po kakem mrzlem mestu, kjer mu je bil popoln obed predrag, in kjer so bila od vseh mesnih jedi najbolj po ceni jetrca. Ali je mogoče od njega preveč zahtevati? Kakor drugi dečki njegove prilike je bil kedaj pa kedaj primoran, da si je pomagal z ukanami, kakor je včasih smehoma priznal, da bi pa Avgust koga ubil, o ne, tega pa ne tega! — To se je slišalo verjetno in pobožno, in nemara da je imel v tem prav. Za vsako svoje goljufičenje pa se je poneje pokoril vselej, kadar je zašel v nevarnost; kajti takrat je trepetal od strahu.

Podvezala sta jadro za jadrom, nazadnje je ostal jarbol gol, tako da ladja ni ubogala krmila. Avgust je sedel spredaj, bled in moker, čedalje več je imel z Bogom neporavnega, tudi zobje, postavim: priznal je, da jih ni pi plačal, samo nekaj je dal na račun, nato pa jo je pobral iz mesta in dežele. »Vesel bi bil, da bi mi ležali na dnu morja,« je rekel o svojih zobeh in si jih je poskušal izdreti iz ust.

»Mar primi pa izpolji čoln,« je rekel Edevart odraslo. Samozavest se mu je pač nekoliko dvignila ob ponižanju njegovega tovariša. Sedel je poleg krmila, bil je kapitan.

»Čemu pa bi plal?« je rekel Avgust in dal slovo vsem nadam. »Čedalje huje je, nikaar bolje, ne vidim rešitve.«

»Ti si mi pravi tepec,« je vzkliknil Edevart, »kaj ne vidiš, da krmarim proti zaklonu?«

No, Avgust je bil zopet poslušen in je plal, kakor je vedel in znal, misli pa so mu bile na onem svetu. Slišal je pač govornice, da je nekakšno življenje po smrti, ter je hotel svoje poslednje ure porabiti v to, da bi se pokesal svojih grehov in pomolil. »Zdaj pa se ne morem ničesar več spomniti!« S tem je zaključil svoja priznanja.

(Dalje)

—o—

Pred referendumom...

(nadaljevanje s 1. strani)

jev, in sicer iz enostavnega razloga, ker jih zaradi krivičnega volilnega zakona kratkoma ne morejo izvoliti. V tem pogledu je ta zakon tudi grobo diskriminacijski in prav gotovo ni v skladu z načeli resnične demokracije. Slovenski volivci seveda ne moremo bistveno vplivati na izid bližnjega ljudskega glasovanja, a to v ničemer ne spreminja dejstva, da je zakon o javnem financiranju političnih strank po svojem dosedanjem besedilu krivičen in bi ga moral parlament popraviti.

—o—

RECITAL TOMAŽA SIMČIČA

V Mali dvorani Kulturnega doma je bil v sredo zvečer lepo uspeh. Zavrtili so recital Tomaža Simčiča, absolventa šole Glasbene matice. Izvajal je skladbe Bacha, Chopina, Lizsta, Francka in Ravela. Njegovi številni prijatelji mu prisrčno čestitajo.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77.21.51

Prireditve v Ukvah

V soboto, 20. maja je bila v Ukvah zaključna prireditve otrok, ki so obiskovali letošnji zasebni tečaj slovenščine, za katerega že tretje leto skrbita ob premostitvi vsakodnevnih ovir ukljanski župnik Mario Garjup in prof. Salvatore Venosi. Šlo je za prvo tovrstno prireditve v Kanalski dolini, ki je skupno z Beneško Slovenijo črna točka boja narodne skupnosti v naši deželi za uveljavitev najosnovnejših pravic. Župnik Garjup je v krajšem nagovoru izpričal voljo po nadaljevanju zavzetosti in boja za slovenski jezik in nadaljnji obstoj slovenske narodnostne skupnosti v Kanalski dolini. Zahvalil se je vsem, ki so pokazali solidarnost in podprli Ukljane.

Ob tej priložnosti je Ukve obiskala delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev, ki je izročila otrokom pošiljko knjig. Predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc je podčrtal pomen obiska v kraju, kjer Slovenci ne uživajo temeljne pravice do jezika ter izrazil solidarnost narodnim delavcem. Po nastopu domačih otrok je dramska skupina Koroške dijaške zveze prikazala lutkovno igro.

Ukljanski otroci so nastopili s pesmijo in recitacijami Prešernovih, Cankarjevih in Župančičevih del v slovenščini ter v italijanskem prevodu. Pokazali so zelo dobro znanje slovenščine, kar potrjuje uspeh truda prof. Venosija. Pričakujemo, da bodo lahko nastopili na kaki prireditvi pri nas, saj je njihova zavzetost zgled požrtvovalnosti in ljubezni do naroda.

Poimenovanje šole pri Sv. Ani v Trstu

(Nadaljevanje s 3. strani)

Napovedovala je bivša učenka Katja Kalc.

Pri družabnem srečanju ob domačem vinu in prigrizku so se srečali mnogoteri, ki se niso videli že daljšo dobo. Tako ni manjmanjkalo veselega kramljanja in pesem se je razlegala še dolgo v noč.

Ob poimenovanju šole je bila objavljena tudi zanimiva brošura, ki obsega življenjepis in bibliografijo M. Gregorič; avtorica sta Milena Lavrenčič - Lapajne in Minka Pahor. Na koncu je še kratek pregled zgodovine šole pri Sv. Ani. Brošuro je založilo Združenje tržaškega tiska.

V šolski telovadnici je bila razstava fotografij, knjig, raznih publikacij, dokumentov in lastnoročnih zapiskov Marice Gregorič. Nekateri obiskovalci srednje generacije so s prijetnim presenečenjem zagledali na slikah sebe in se spomnili na čas, ko so »grelj« šolske klopi pri Sv. Ani. Šolski otroci so ilustrirali in obnovili nekaj pravljič iz del proslavljenke.

Radi bi še poudarili, da so tej kulturni slovesnosti največ doprinesli prav otroci s skrbno pripravljenim programom. To je dalo prireditvi pečat prisrčnosti in domačnosti. Številno občinstvo je vsako točko posebej nagradilo z burnim ploskanjem. V mislih so gledalci za kratek čas pohiteli v dobo, ko so hodili naše babice in dedje še v narodnih nošah, dobrovoljno kosili in želi po poljih, vrtnarili, prodajali domači kruh in mleko ter pogumno branili slovenstvo na zemlji svojih pradedov. Prisrčna zahvala gre učiteljicam, ki so vložile nemalo truda v to tako lepo uspelo prireditve. Bilo bi krivično, da se ne bi ob tej priliki spomnili tudi staršev šolskih otrok (in tudi nekaterih drugih prizadevnih oseb), ki so s svojim nesebičnim delom in prizadevanjem dokazali, koliko se da narediti v korist šole, če vladata dobra volja in sloga.

Tržaška radijska postaja je prireditve posnela in jo oddajala v nedeljo popoldne.